

K E N D E L S E

afsagt den 9. oktober 2015 af Vestre Landsrets 2. afdeling (dommerne Bjerg Hansen, Hans-Jørgen Nymark Beck og Lisbeth Kjærgaard (kst.)) i ankesag

V.L. S-1425-15

Anklagemyndigheden

mod

T1, T2, T3, T4, T5, T6 og T7

Indledning

Ved dom afsagt af Retten i Hjørring den 1. juli 2015 blev de tiltalte T1, T2, T3, T4, T5, T6 og T7 frifundet for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 280, nr. 2, jf. § 286, stk. 2, og § 299 d.

Ved ankemeddelelse af 15. juli 2015 blev byrettens dom anket af anklagemyndigheden til landsretten med påstand om domfældelse efter anklageskriftet.

Under forberedelsen af ankesagen er der rejst spørgsmål om ankens retlighed.

Påstande

Forsvarerne for de tiltalte har nedlagt påstand om, at anken afvises.

Anklagemyndigheden har principalt nedlagt påstand om, at anken anses for rettidig, subsidiært at anken tillades af landsretten i medfør af retsplejelovens § 910, stk. 2.

Sagsfremstilling

Byrettens dom er afsagt den 1. juli 2015. Ved domsafsigelsen var der repræsentanter til stede for anklagemyndigheden, ligesom nogle af forsvarerne og nogle af de tiltalte var til stede.

Den 15. juli 2015 sendte anklagemyndigheden pr. mail en ankemeddelelse dateret samme dag til Vestre Landsret. Det var i mailen angivet, at den originale ankemeddelelse ville blive eftersendt med posten. Landsretten bekræftede modtagelsen af ankemeddelelsen ved mail af 15. juli 2015 kl. 08.57.

Genpart af ankemeddelelsen blev den 15. juli 2015 tillige sendt til de tiltaltes forsvarere pr. mail og til de tiltalte ved anbefalede breve.

Ankemeddelelsen til Vestre Landsret dateret den 15. juli 2015 og genpart af ankemeddelelsen til de tiltalte, forsvarerne og byretten blev efter det oplyste medtaget af en medarbejder fra PostNord den 16. juli 2015 med henblik på postomdeling som almindeligt brev.

Om forløbet i forbindelse med afsendelsen af ankemeddelelsen og de nævnte genparter, herunder til de tiltalte, har Statsadvokaten for særlig økonomisk og international kriminalitet foretaget afhøring af to medarbejdere hos statsadvokaten og en medarbejder hos PostNord.

Af afhøringsrapport vedrørende servicemedarbejder A fremgår bl.a. følgende:

”Afhørte blev bedt om, at oplyse om hændelsesforløbet g.d., hvor hun hentede post hos Sektionssekretær, B.

Som normalt hentede hun etageres udgående post ca. kl. 1400. Herunder på 5. sal, hvor hun samtidig spurgte B om den almindelige post skulle frankeres som A eller B-post. Hun fik af vide, at kun brevene til Vestre Landsret og Hjørring Ret skulle frankeres som A-post.

Hun gik derefter med posten til kopirummet på 1. sal og gik i gang med, at arbejde med de rekommanderede breve, idet der bl.a. skulle tages kopier af kvitteringerne som dokumentation.

Ca. kl. 1420 var hun færdig med de rekommanderede brev og gik til postrummet, som ligger ved siden af kopirummet. I kopirummet var postbuddet an-

kommet og han var i færd med at skrive kvitteringer for den rekommanderede post fra SAK.

Han udførte dette arbejde med ryggen til det bord, hvor posten normalt lå i 3 kasser med "POST" logo. 2 af kasserne var på daværende tidspunkt tomme, idet det tidligere indhold var blevet bragt til henholdsvis en rullevojn med hyl-der, der stod umiddelbart udenfor postrummet og de førnævnte rekommanderede breve fra SAK, som han var i færd med at bearbejde.

Postbuddet hed C og var et ældre postbud, som formentlig havde ca. 40 års tjene-
neste og tidligere havde betjent Statsadvokaten for København – dengang han boede i Jens Kofoeds Gade. De sidste tid var postbud C begyndt, at betjene både SØIK og SAK i Kampmannsgade, hvorfor han var et kendt ansigt for især medarbejderne fra SAK.

Adspurgt om det var sædvanligt, at postbuddet opholdt sig i SØIK/SAKs post-
rum oplyste afhørte, at tidligere havde de andre postbude afventet den afgående post ved receptionen og foretaget deres ekspedition der.

Postbud C var dog et "kendt ansigt" af især SAK-kollegerne og kendte alle postrutinerne gennem mange års arbejde med afhentning af post fra SA i Jens Kofoeds Gade. Disse postrutiner var fortsat uændret i Kampmannsgade og C havde mange gange klaret sig selv, ligesom der aldrig havde været episoder, hvor der var blev glemt post – hverken af C eller de andre postbude, der ekspe-
derede fra receptionen.

Afhørte oplyste videre, at hun herefter gav C bunken med rekommanderede post hidrørende fra SØIK og han fortsatte med, at skrive kvitteringer på disse.

Afhørte sagde herefter direkte til C, at han skulle huske den sidste kasse udgå-
ende post, som stod på det sædvanlige bord, hvor C tidligere selv af egen drift havde taget posten. Mens hun sagde dette pegede hun over på kassen.

Adspurgt om postbud C bekræftede, at han ville huske posten oplyste afhørte, at hun huskede ikke om han sagde noget, men det var hendes helt klare opfat-
telse, at han havde opfattet hendes besked.

Hun forlod herefter postrummet, mens postbud C afsluttede sit arbejde.

Adspurgt om hun bemærkede, at postbud C forlod postrummet oplyste afhørte, at det bemærkede hun ikke. Dog bemærkede hun noget senere, at rullevojn og postbuddet ikke var ved postrummet mere. Hun erindrede ikke tidspunktet.

Næste dag – d.d. – ca. kl. 0930 bemærkede kollegaen, servicemedarbejder F, at der stadig var post i kassen med udgående post fra SØIK, hvilket viser sig, at være SØIK's udgående post fra g.d.

I kassen var bl.a. A-post til Vestre Landsret og Hjørring Byret og B-post til de 7 tiltalte."

Af afhøringsrapport vedrørende sektionssekretær B fremgår bl.a. følgende:

”Adspurgt til hændelsesforløbet, hvor hun færdiggjorde ankemeddelelsesbreve i [bank]-sagen til Vestre Landsret, Hjørring Ret og de tiltalte oplyste hun, at da hun g.d. var færdig med det skriftlige arbejde i.f.m. fremsendelsesbreve m.m. ringede hun til servicemedarbejder A kl. 12:57. Hun sagde til A, at der var mange anbefalede breve i posten, som var vigtige.

Der var 7 rekommanderede og 7 almindelige breve til de tiltalte og 1 brev til henholdsvis Vestre Landsret og Hjørring Ret.

Ca. ½-1 time senere kom A og hentede posten i den dertil indrettede bakke på gangen udenfor afhørtes kontor.

A kom dog hen til afhørte på kontoret og spurgte om den almindelige post skulle sendes som A eller B-post.

Hertil svarede afhørte, at ”Dem til Hjørring Ret og Vestre Landsret måtte meget gerne sendes som A – de andre som B”.

I afhøringsrapport vedrørende kontorpakmester C hedder det bl.a.:

”Adspurgt indledningsvis oplyste afhørte, at han havde 36 års tjeneste i Postvæsenet bag sig. De sidste 8 år havde han afhentet post hos virksomheder, herunder hos SAK, da de boede i Jens Koføeds Gade.

Adspurgt til hændelsesforløbet onsdag den 15. juni 2015, hvor han hentede post i hos SAK/SØIK i Kampmannsgade 1 oplyste han, at som han huskede det ankom han til Kampmannsgade 1. sal ca. kl. 1345 og begyndte med det samme at sagsbehandle posten ved receptionen.

Adspurgt om han var sikker på tidspunktet oplyste han, at han var rimelig sikker, idet han havde en kunde ca. kl. 1400.

Adspurgt om han var sikker på, at det var ved receptionen eller i postrummet han behandlede posten oplyste han, at han ikke var helt sikker, når han blev spurgt direkte. Fordi hvis posten var færdig og stod ved receptionen – så ville han behandle posten der, men hvis den ikke var færdig, så ville han gå til postrummet og behandle posten der. At han gik til postrummet af egen drift var fordi han havde stor rutine i arbejdet – sammenholdt med, at han tidligere i en periode havde hentet post hos SAK i Jens Koføeds Gade.

Når han ankom til receptionen skete det i øvrigt ofte, at han talte i et par minutter med receptionisten E.

Når han afhentede posten og behandlede den på stedet brugte han klart mest tid på de rekommanderede breve, som han skulle kvittere for. A og B stod altid i postvæsenets egne kasser og han skulle kun sikre sig, at frankeringssedlerne var ved posten – således at kunden kunne faktureres korrekt.

Adspurgt om disse sedler blev gemt oplyste han, at det mente han ikke de gjorde, idet oplysningerne fra sedlerne blev indtastet, når han afleverede posten i Postterminalen, hvorefter sedlerne ikke skulle bruges mere.

Han blev herefter forholdt, at servicemedarbejderne A og D fra henholdsvis SØIK og SAK havde oplyst, at posten ikke var klar ved receptionen, da han kom for at afhente denne og posten stod på et rullebord uden for postrummet og i kasser i postrummet, samt at A har oplyst, at hun kom ind til ham i postrummet mens han var i færd med at kvittere for SAK's rekommanderede post medbringende SØIK's rekommanderede post. Herefter sagde A til ham – mens hun pegede – at han skulle huske den sidste post inden han gik.

Forholdt dette oplyste afhørte nu, at han godt kunne huske, at han behandlede posten i postrummet. Han kunne faktisk også godt huske, at A havde sagt noget om, at der var mere post end den rekommanderede, som han skulle huske. Han kunne dog ikke huske de præcise ord. Han kunne ikke huske om A pegede på noget tidspunkt.

Adspurgt om, hvorfor han ikke huskede, at tage den post med, der var udover den rekommanderede post, oplyste han, at det vidste han ikke. Han indrømmede, at han måtte have lavet en fejl og glemt eller overset posten. Han tænkte i hvert fald ikke nærmere over det på det tidspunkt.

Adspurgt om han kunne huske om han kikkede efter om der var mere post oplyste han, at det kunne han ikke huske om han gjorde.

Adspurgt om han huskede, at der på rullebordet allerede stod post, da han stillede den udgående post på rullebordet oplyste han, at det kunne han godt huske. Han huskede, at der var flere pakker og postkasser på bordet. Måske havde hans fejl bestået i, at han netop havde set en kassen med udgående post på rullebordet og derfor tænkt, at så var al den udgående post på plads på rullebordet.

Adspurgt om han kunne have svært ved at huske detaljer fra de forskellige arbejdsdage – sammenholdt med at det måske var forholdsvis ens daglige rutiner i hans arbejdsdag oplyste han, at hans daglige arbejde typisk bestod af en række ens rutiner, hvorfor arbejdsdagene lignede hinanden en del.

Adspurgt til afhentningen af posten dagen efter (torsdag den 16. juli 2015) oplyste han, at det også var ham der hentede posten den dag. Han havde intet usædvanligt bemærket denne dag.

Adspurgt om han havde set på datoen fra frankeringssedlen i postkassen oplyste han, at det gjorde han aldrig. Han kontrollerede blot at sedlen var til stede. Sedlerne havde forskellige farver for henholdsvis A og B post og lå altid øverst ovenpå den udgående post.”

Bestemmelsen i retsplejelovens § 907 om anklagemyndighedens anke eller kontraanke blev ændret ved lov nr. 493 af 17. juni 2008 (Begrænsning af langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger m.v.). Det anføres i forarbejderne (Lovforslag nr. L 78, 2007-08, 2. samling) vedrørende ændringen af § 907 bl.a. følgende:

”Den foreslåede bestemmelse vedrører anklagemyndighedens anke eller kontraanke til skade for tiltalte. Formålet med den foreslåede ændring er at lette fremgangsmåde for meddelelse til tiltalte om anklagemyndighedens anke, så meddelelse herom til tiltalte fremover kan ske ved almindeligt og anbefalet brev.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at anklagemyndighedens ankemeddelelse i tilfælde, hvor anklagemyndigheden anker til skade for tiltalte, skal være landsretten i hænde inden udløb af ankefristen. Desuden skal genpart af ankemeddelelsen så vidt muligt samtidig, dog senest på ankefristens sidste dag, sendes til tiltalte ved almindeligt og anbefalet brev og ved almindeligt brev til den pågældende byret og tiltaltes forsvarer, jf. *stk. 1, 2. pkt.* Det er en betingelse for ankens rettidighed, at disse breve så vidt muligt afsendes, men ikke, at tiltalte modtager meddelelsen, herunder eventuelt afhenter det anbefalede brev. At brevene så vidt muligt skal sendes til tiltalte sigter til, at brevene skal sendes til tiltaltes folkeregisteradresse eller den adresse, som tiltalte har oplyst i retten, jf. nedenfor. Har tiltalte ingen folkeregisteradresse, og har tiltalte ikke i retten oplyst en adresse, som brevene kan sendes til, er det som udgangspunkt ikke muligt for anklagemyndigheden at sende brevene til tiltalte. Anklagemyndigheden skal kunne dokumentere afsendelsen, f.eks. ved postkvittering vedrørende afsendelsen af et anbefalet brev og ved brevkopi vedrørende det almindelige brev.

Det forudsættes, at underretning kan sendes til tiltaltes folkeregisteradresse, medmindre tiltalte i retten har oplyst en anden adresse, hvortil han eller hun ønsker underretningen sendt. Retsformanden forudsættes i sin vejledning af tiltalte om reglerne for anke at vejlede herom. Er anklagemyndigheden ikke bekendt med tiltaltes adresse - f.eks. fordi den tiltalte i retsmødet ikke har oplyst en adresse, og tiltalte i folkeregisteret er registreret som værende uden fast bopæl, forsvundet eller udrejst af landet - kan fremsendelse af genpart unnlades.

...

Fremsendelse af en genpart af ankemeddelelsen ved almindeligt brev til den byret, som har truffet den indankede afgørelse, og til tiltaltes forsvarer har til formål at sikre, at også byretten og forsvareren ved tiltaltes henvendelse efter udløb af ankefristen kan oplyse, hvorvidt anklagemyndigheden har anket til skade for den pågældende.

...

Det må som følge af den forenkede fremgangsmåde for anklagemyndighedens

anke antages, at der kun sjældent vil opstå spørgsmål om rettens tilladelse (admittering) af en for sen anke fra anklagemyndigheden, der iværksættes under den nye ordning med anke uden forkyndelse, jf. § 910, stk. 2, 1. pkt. Bestemmelsen vil dog kunne finde anvendelse, f.eks. hvis ankemeddelelsen som følge af ekstraordinære forhold ikke når frem til landsretten rettidigt. Fristoverskridelser fra anklagemyndighedens side forudsættes i øvrigt som hidtil vurderet restriktivt.”

Anbringender

Anklagemyndigheden har til støtte for den principale påstand i første række gjort gældende, at genpart af ankemeddelelsen er afsendt til de tiltalte, forsvarerne, landsretten og byretten den 15. juli 2015, og at anken derfor er rettidig. Den post, der ikke blev medtaget, var den 15. juli 2015 frankeret og placeret i statsadvokatens postrum i en kasse tilhørende PostNord med påtrykt postlogo. Medarbejderen fra PostNord blev i forbindelse med afhentningen af post mindet om, at også posten fra denne kasse skulle med. Alle aktive handlinger fra anklagemyndighedens side i forbindelse med afsendelsen af brevene var således afsluttet, og resten var overladt til medarbejderen fra PostNord. Efter fast aftale skulle posten hver dag afhentes af en medarbejder fra PostNord. Det må antages, at det var en fejl, at denne medarbejder ikke medtog brevene. Det må sidestilles med, at brevene var placeret i en offentlig tilgængelig postkasse, der ikke blev tømt, men hvor brevene i postkassen må anses for at være afsendt.

I anden række har anklagemyndigheden gjort gældende, at der er foretaget alle sædvanlige tiltag for at få de almindelige breve medtaget af PostNord den 15. juli 2015. Da det dagen efter blev opdaget, at brevene ikke var medtaget, henledte anklagemyndigheden straks PostNords opmærksomhed herpå, ligesom anklagemyndigheden sørgede for, at kopi af brevene samme dag blev bragt til de tiltalte ved politiets foranstaltning. Betingelsen ”så vidt muligt samtidig” i § 907, stk. 1, 2. punktum, er derfor opfyldt.

Til støtte for den subsidiære påstand har anklagemyndigheden gjort gældende, at det ikke kan lægges anklagemyndigheden til last, at medarbejderen fra PostNord ikke medtog brevene, og at de tiltalte ved politiets foranstaltning faktisk fik brevene i hænde samme dag, som hvis var blevet medtaget den 15. juli 2015 til postomdeling.

Forsvarerne har til støtte for afvisningspåstanden gjort gældende, at anklagemyndigheden har pligt til at sende den originale ankemeddelelse til landsretten inden udløbet af ankefristen,

hvilket ikke er sket, ligesom anklagemyndigheden ikke inden udløbet af ankefristen har fremsendt genpart af ankemeddelelsen til bl.a. de tiltalte.

For så vidt angår ankemeddelelsen til landsretten, har forsvarerne nærmere anført, at den originale ankemeddelelse til landsretten skal sendes senest samtidig med ankemeddelelsen pr. mail, således at den originale ankemeddelelse er retten i hænde senest dagen efter udløbet af ankefristen. Den nye bestemmelse i retsplejelovens § 148 b om ophævelse af underskriftskravet gælder alene civile sager og har derfor ikke betydning i straffesager.

For så vidt angår afsendelsestidspunktet vedrørende genparterne af ankemeddelelsen til de tiltalte ved almindeligt brev, har forsvarerne nærmere anført, at der er betydelig usikkerhed om, hvorvidt brevene indeholdende genparterne er blevet overgivet til PostNord. Det henstår således på baggrund af forklaringerne som usikkert, hvorvidt brevene rent faktisk blev overgivet til medarbejderen fra PostNord, ligesom det ikke kan afvises, at brevene blev lagt i en kasse, der allerede var blevet tømt for post. Statsadvokaturen sikrede sig ikke, at ankemeddelserne rent faktisk blev medtaget af PostNord. Placeringen af udgående post i forskellige kasser i statsadvokatens interne postrum kan ikke sidestilles med, at den udgående post er blevet afleveret færdigpakket til PostNord medarbejderen til videre forsendelse. Brevene med genpart af ankemeddelelsen er derfor ikke blevet afsendt inden ankefristens udløb.

Admittering af en for sen anke fra anklagemyndigheden efter retsplejelovens § 910, stk. 2, 1. punktum, kan kun ske, såfremt der foreligger ”ekstraordinære forhold”. Anklagemyndigheden har ikke godtgjort, at posthåndteringen er tilrettelagt på en sådan forsvarlig, enkel og betryggende måde, at der er sikkerhed for, at ankemeddelser, der skal afgå på ankefristens sidste dag, rent faktisk også afsendes.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter retsplejelovens § 907, stk. 1, 1. punktum, skal en meddelelse om, at anklagemyndigheden vil anke til skade for tiltalte, være landsretten i hænde inden udløbet af ankefristen. Efter bestemmelsens 2. punktum sendes genpart af ankemeddelelsen så vidt muligt samtidig til tiltalte med almindeligt og anbefalet brev og med almindeligt brev til byretten og tiltaltes forsvarer.

Det lægges som ubestridt til grund, at ankemeddelelsen inden udløbet af ankefristen er sendt pr. mail til landsretten, og at genpart af ankemeddelelsen inden udløbet af ankefristen er sendt til de tiltalte med anbefalet brev.

Ved lov nr. 737 af 25. juni 2014 blev der indsat en bestemmelse i retsplejelovens § 148 b, som indebærer en ophævelse af det tidligere gældende krav om original underskrift på proceskrifter. Bestemmelsen, der trådte i kraft den 1. januar 2015, er placeret i retsplejelovens kapitel 16 om almindelige bestemmelser om procesmåden. Dette kapitel vedrører procesmåden i både civile sager og i straffesager. Efter bestemmelsens ordlyd eller forarbejderne er der ikke holdepunkter for at antage, at bestemmelsen alene omfatter civile sager. En ankemeddelelse, der er meddelt landsretten pr. mail, vil derfor ikke længere skulle følges op af en ankemeddelelse med original underskrift, medmindre landsretten i medfør af retsplejelovens § 148 b har truffet bestemmelse herom. Landsretten har i relation til denne sag ikke truffet sådan bestemmelse, og det bemærkes, at en ankemeddelelse pr. mail efter afskaffelsen af underskriftskravet efter landsrettens praksis ikke skal følges op af en original underskrevet ankemeddelelse. Ankemeddelelsen er således indleveret rettidigt til landsretten, jf. § 907, stk. 1, 1. punktum.

Spørgsmålet er herefter, om de almindelige breve til de tiltalte, byretten og forsvarerne er sendt rettidigt, jf. retsplejelovens § 907, stk. 1, 2. punktum.

Efter forarbejderne sigter "så vidt muligt" til de problemer, der kan knytte sig til, at tiltalte ikke har en folkeregisteradresse og ikke har oplyst en anden adresse. I denne sag har der efter det oplyste ikke foreligget sådanne problemer. Det er herefter - som direkte angivet i forarbejderne - en betingelse for ankens rettidighed, at genpart af ankemeddelelsen senest på ankefristens sidste dag er sendt til de tiltalte, byretten og forsvarerne ved almindeligt brev. Det er derimod uden betydning, hvornår genparten er kommet frem til de tiltalte.

Det lægges efter forklaringerne fra statsadvokatens medarbejdere til grund, at genparterne af ankemeddelelsen var gjort klar til afsendelse den 15. juli 2015 omkring kl. 14 og bragt videre til statsadvokatens postrum. Dette støttes også af, at de anbefalede breve med genparterne blev afsendt denne dag.

Der er på nogle punkter usikkerhed om de nærmere omstændigheder i forbindelse med, at medarbejderen fra PostNord den 15. juli 2015 hentede post i statsadvokatens postrum, men det må lægges til grund, at brevene med genparterne af ankemeddelelsen ikke blev medtaget denne dag. Dette beror muligvis på en fejl begået af medarbejderen fra PostNord. Efter oplysningerne må det videre lægges til grund, at medarbejderen fra PostNord ikke den 15. juli 2015 fik brevene i hænde. Det må videre lægges til grund, at statsadvokatens medarbejdere først den følgende dag blev opmærksomme på, at brevene med genparterne ikke var taget med.

Under disse omstændigheder har anklagemyndigheden ikke godtgjort, at brevene den 15. juli 2015 blev overgivet i PostNords varetægt og dermed afsendt med almindeligt brev.

Det forhold, at genparterne blev sendt pr. mail til forsvarerne den 15. juli 2015 og af politiet blev afleveret til de tiltalte den 16. juli 2015, kan ikke indebære en fravigelse af kravet om, at brevene skal være sendt den 15. juli 2015.

Statsadvokaturen har haft mulighed for at tilrettelægge arbejdsgangene i forbindelse med postafhentning, således at det opdages, hvis der er post, der i strid med en eventuel ordning med PostNord om daglig afhentning af breve ikke bliver medtaget, enten fordi der slet ikke er sket afhentning, eller fordi medarbejderen ved PostNord ikke får medtaget alle breve.

Der foreligger derfor ikke sådanne omstændigheder, der kan begrunde, at landsretten undtagelsesvist tillader anken, selvom genparterne af ankemeddelelsen ved almindeligt brev ikke er sendt inden ankefristens udløb, jf. retsplejelovens § 910, stk. 2.

Landsretten afviser derfor anklagemyndighedens anke for så vidt angår alle de tiltalte, jf. retsplejelovens § 910, stk. 1.

T h i b e s t e m m e s:

Denne ankesag afvises.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.